

אֶשְׁתִּיב אִף עַל גַּב דְּאִיתוּ הַשְּׁתָּא חֵיבָא. בְּגִין
 דְּקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד טִיבוּ עִם כָּל בְּרִיין וְכָל
 אֲרַחוּי דְּאִיתוּ עֶבֶד לְאוֹטְבָּא לְכֹלָא, וְלֹא דֹאִין לְבַר
 נֶשׁ עַל בִּישׁוּן דְּאִיתוּ זְמִין לְמַעֲבַד, וּבְגִין כִּף אֲתִדֵּן
 בַּר נֶשׁ קָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חַי, בִּינֵן דְּאֶפְּסִילוּ לִיהּ לְיוֹנָה בְּיַמָּא, מַה כְּתִיב,
 וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעַפּוֹ. הַיָּם עֲלָא, מָאִי וַיַּעֲמֵד,
 דְּקָאִים בְּקִיּוּמִיהּ בְּדָקָא יְאוּת, בַּעֲמִידָה אִיתוּ בַּד
 רוּגְזָא שְׂכִיךְ, בְּשַׁעֲתָא דְּדִינָא שְׂרִיָּא בְּעֲלָמָא, הַהוּא
 בִּי דִינָא אִיתוּ כְּאַתְתָּא דְּמַתְּעַבְרָא, וְקִשְׂיָא לְאוֹלְדָא,
 וְכַד אֲוֹלִידַת שְׂכִיךְ רוּגְזָא. הָכִי נָמִי בַּד דִּינָא שְׂרִיָּא
 בְּעֲלָמָא, לָא שְׂכִיךְ וְלֹא נָח עַד דְּאַתְּעִבִּיד דִּינָא
 בְּחֵיבָא, בְּדִין הוּא גֵּיחָא דִּילִיהּ, לְמִיקָם בְּדוּכְתָּא
 שְׁלִים, וְלְמִיקָם בְּקִיּוּמִיהּ, הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (משלי יא)

לשון הקודש

הַעֲלִיז. מַה זֶה וַיַּעֲמֵד? שַׁעֲמַד בְּקִיּוּמוֹ
 בְּרִאוּי. הוּא בַּעֲמִידָה כְּשֶׁהֲרִגוּ שׁוֹכְבֵי.
 בְּשַׁעֲהַ שְׁהַדִּין שְׂרוּי בְּעוֹלָם, אוֹתוֹ בֵּית
 הַדִּין הוּא כְּמוֹ אִשָּׁה שְׂמַתְעַבְרַת
 וּמְקַשָּׁה לְלֶדֶת, וּבְשִׁמּוֹלִידָה, שׁוֹכְבֵי
 הֲרִגוּ. כִּף גַּם כְּשֶׁהֲדִין שׁוֹרָה בְּעוֹלָם,
 לֹא שׁוֹכְבֵי וְלֹא נָח עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה הַדִּין
 בְּרִשְׁעִים, וְאִזּוּ הוּא הַמְּנוּחָה שְׁלוֹ, לַעֲמַד
 בְּמָקוֹם שְׁלָם וְלַעֲמַד בְּקִיּוּמוֹ. זֶהוּ

וּבְשִׁבְלָם הוּא נַעוֹל, אִף עַל גַּב שֶׁהוּא
 כְּעַת רִשְׁעִי. מִשּׁוּם שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 עוֹשֶׂה חֶסֶד עִם כָּל הַבְּרִיּוֹת, וְכָל דֶּרְכּוֹ
 שֶׁהוּא עוֹשֶׂה - לְהִיטִיב לְכָל, וְלֹא דָן
 אֶת הָאָדָם עַל הַרְעוֹת שֶׁהוּא עֲתִיד
 לַעֲשׂוֹת, וּמִשּׁוּם כִּף גְּדוֹן הָאָדָם לְפָנָי
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

כֹּא רָאָה, בִּינֵן שֶׁהִטִּילוּ אֶת יוֹנָה לַיָּם
 מַה כְּתוּב? וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעַפּוֹ. הַיָּם

וּבְאֵבֶד רְשָׁעִים רְנָה. וְהָא אֻקְיָמְנָא.

בְּאֵבֶד רְשָׁעִים רְנָה. וְהִכְתִּיב (יחזקאל יח) הֶחֱפִץ אַחֲפִץ
מֹזֵת רָשָׁע וְהָא לִית נִיחָא קַמִּי קִדְשָׁא בְּרִיד
הוּא כִד אַתְעֵבִיד דִּינָא בְּרִשְׁעֵינָא. אֵלָא כָּאן קוּדְם
דְּאַשְׁתְּלִים קִיסְטָא, כָּאן לְבַתָּר דְּאַשְׁתְּלִים קִיסְטָא (א"ת
לִיה נִיחָא):

תּוֹסַפְתָּא

וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה. גּוֹפָא דְמַתְנִיתִין, אֲנִן קַרְיָבִין הַיּוֹנָא, שְׁמַעְנָא קִלָּא
 מִתְהַפֵּד מְעִילָא לְתַתָּא, אַתְּפִשְׁטַת בְּעֵלְמָא, קַל מִתְבַּר טוֹרִין,
 וּמִתְבַּר טַנְרִין תְּקִיפִין, עֲלֵעוּלִין רַבְרָבִין סְלָקִין, אִוְדַנְנָא פְתִיחִן.
 הוּא אָמַר בְּמַטְלָנִין. קוּץ קוּצִיתָא, דְּמִיכֵן. דְּמִימִין. שִׁינְתָּא
 בְּחוּרִיהוּן, קִימִין בְּקִיּוּמִיהוּן. מְלַכָּא דְמַמְלָל, (וְלֹא אַעֲבִרוּ, אַשְׁתַּכְּחוּ) גְּטָרִי
 תְּרַעִין, שְׁלִיטָא דְחִילִין סְגִיִּין קָם בְּקִיּוּמִיהָ.
 כְּלָהּ לָא מְרַגְשֵׁן וְלֹא יְדַעִי דְסַפְרָא פְתִיחַ וּבְשִׁמָּא אַכְתוּב, וְדוּמָה
 קָאִים וְנָטִיל בְּחוּשְׁבָנָא, וְדִירִי עַפְרָא תִיבִין לְבַר, וְקָרִיב טַב

לשון הקודש

שְׁכַתוּב (משלי יא) וּבְאֵבֶד רְשָׁעִים רְנָה. וְזַה בְּאַרְנֵן.
בְּאֵבֶד רְשָׁעִים רְנָה. וְהָרִי כְתוּב (יחזקאל
יח) הֶחֱפִץ אַחֲפִץ מֹזֵת רָשָׁע? וְהָרִי אִין
נְחַת לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא פְּשַׁנְעֵשָׁה
דִּין בְּרִשְׁעִים? אֵלָא כָּאן קְדָם שְׁנַשְׁלָמָה
הַסָּאָה – וְכָאן אַחַר שְׁנַשְׁלָמָה הַסָּאָה
[נִשׁ לֹ נְחַת].

תּוֹסַפְתָּא

וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה. גּוֹף הַמְּשֻׁנָּה, אֲנִן
 קְרוּבִים הַיּוֹנָא, שְׁמַעְנָא קוּל מִתְהַפֵּד

מִמְעֵלָה לְמַטָּה מִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם, קוּל
 מְשַׁבֵּר הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים חֲזָקִים,
 רוּחוֹת חֲזָקוֹת עוֹלוֹת. אֲזִינְנוּ פְתוּחוֹת.
הִיָּה אֹמַר בְּמַסְעִין, אֲקִיץ בְּקוּץ הַיִּשְׁנִים
 הַדוּמָמִים. שְׁנָה בְּחוּרִיהֶם (בְּעֵינֵיהֶם),
 עוֹמְדִים עַל עֲמֻדָם. הַמְּלֶךְ שְׁמֹדְבַר, וְלֹא
 עֲבִיר, נִמְצָא שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים, שְׁלִטוֹן שֶׁל
 חִילוֹת רַבִּים עוֹמֵד עַל עֲמֻדוֹ.

כְּלָם לֹא מְרַגִּישִׁים וְלֹא יוֹדְעִים שֶׁהַסֵּפֶר
 פְּתוּחַ וּבִשְׁם נִכְתָּבִים, וְדוּמָה עוֹמֵד
 וְנָטִיל בְּחֻשְׁבוֹן, וְשׁוֹכְנֵי עַפְרָא שְׁכִימִים

לְאַתְמָנָאָה בְּהוּ, לָא תְּאִיבִין גְּלַגּוּלָא וְהַפּוּד.

נְפֻלִין וְלֹא קַיְמִין, אֶתְמַחוּן חַיִּיבִין מִסְפָּרָא דְדוּמָה, מָאן יִתְבַּע לֹזֵן, וּמָאן יִתִּיב בְּחוֹשְׁבֵנְהוֹן, וְוִי לֹזֵן, וְוִי לְחַיִּיהוֹן, וְוִי לְרַגְשֵׁיהוֹן, (כ"א לנפשיהון) בְּגִינְהוֹן אֶתְקַרִי (תהלים ט) יִמְחוּ מִסְפָּר חַיִּים וְגו' (עד

בְּאֵן הַתּוֹסַפְתָּא):

וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה. מָאִי שָׁנָא הָבָא שָׂרָה דְכְּתִיב

מִיתַתָּהּ בְּאוֹרֵיתָא מִכָּל נָשִׁי דְעֵלְמָא דְלֹא

כְּתִיב הָכִי מִיתַתְהוֹן בְּאוֹרֵיתָא. אָמַר רַבִּי חַיִּיא וְלֹאן,

וְהַכְּתִיב (בראשית לה) וַתָּמַת רָחֵל וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ אֶפְרַתָּה.

וּכְתִיב, (במדבר כ) וַתָּמַת שָׁם מְרִים וְגו'. וְכְתִיב, (בראשית לה)

וַתָּמַת דְּבוֹרָה (דף קכב ע"א) מִיַּנְקַת רַבָּקָה. וְכְתִיב, (בראשית לח)

וַתָּמַת בַּת שׁוּעַ אִשֶּׁת יְהוּדָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּכֻלְהוּ לָא כְּתִיב בְּמָה דְכְּתִיב בְּשָׂרָה

דְּאֶתְמַר וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים

שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה. דִּהָא בְּכֻלְהוּ לָא

לשון הקודש

הַעוֹלָם שְׁלֹא כְּתוּבָה כֶּךָ מִיתַתָּן בְּתוֹרָה? אָמַר רַבִּי חַיִּיא, וְלֹא? וְהִנֵּה

כְּתוּב (בראשית לה) וַתָּמַת רָחֵל וַתִּקָּבֵר בְּדֶרֶךְ אֶפְרַתָּה, וְכְתוּב (במדבר כ) וַתָּמַת

שָׁם מְרִים וְגו', וְכְתוּב (בראשית לה) וַתָּמַת דְּבוֹרָה מִיַּנְקַת רַבָּקָה, וְכְתוּב (בראשית לח)

וַתָּמַת בַּת שׁוּעַ אִשֶּׁת יְהוּדָה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכֻלָּם לָא כְּתוּב כְּמוֹ שְׁכַתּוּב בְּשָׂרָה, שְׁנַאֲמַר וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה

מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים

לְחוּזָן, וְקָרִיב טוֹב לְהַמְנִיחַ בְּהֵם, אֵינָם חוֹשְׁקִים בְּגְלַגּוּל וְהַפּוּד.

נוֹפְלִים וְלֹא עוֹמְדִים, נִמְחִים הַחַיִּיבִים מִסְפָּרוֹ שֶׁל דוּמָה, מִי יִבְקֹשׁ אוֹתָם וּמִי

יֵשֵׁב בְּחֹשְׁבוֹנוֹתֵיהֶם. אוֹי לָהֶם! אוֹי לְחַיִּיהֶם! לְחַיִּיהֶם! אוֹי לְרַגְשׁוֹת שְׁלָהֶם וְלִנְפְשׁוֹתָם!

בְּשִׁבְלָם נֶאֱמַר (תהלים ט) יִמְחוּ מִסְפָּר חַיִּים וְגו'.

וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה. מַה שׁוֹנָה כְּאֵן שְׁכַתּוּבָה מִיתַתָּהּ בְּתוֹרָה מִכָּל נְשׂוֹת

אֶתְמַנּוּן יוֹמִין וְשָׁנִין כְּמוֹ לְשָׂרָה. בְּכֻלָּהּ לֹא כָּתִיב
פְּרִשְׁתָּא חֲדָא בְּלַחֲוֹדָהּא כְּמוֹ לְשָׂרָה. אֲלֵא רִזָּא אִיהוּ
בְּגִין הֵהוּא דְרִנָּא דְכָל יוֹמִין וְשָׁנִין דְּבֵר נָשׁ בֵּיה תְּלִיין
(דְּרָא הִיא ה"א בְּתַרְאָה).

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ כְּפֹל הִיא מְלֶךְ
לְשָׂדֵה נַעֲבָד. וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ כְּפֹל הִיא וְדָאֵי
דְּהָא מִתְּמָן נַפְקִין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין וְתוֹעֵלְתָא לְעֵלְמָא.
מְלֶךְ לְשָׂדֵה נַעֲבָד, מָאן מְלֶךְ דָּא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
לְשָׂדֵה נַעֲבָד פִּד אִיהוּ אֶתְתַּקֵּן בְּדָקָא יְאוּת. וּמְלֶךְ,
דָּא, מְלֶךְ עֲלָאָה דְּאֶתְחַבֵּר לְשָׂדֵה פִּד אִיהוּ נַעֲבָד.
מָאן שְׂדֵה, דָּא שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרַכּוּ יי. דְּכָתִיב, (בראשית כז)
בְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרַכּוּ יי. דְּבִד אִיהוּ (אֶתְעַבֵּד) נַעֲבָד
וְאֶתְתַּקֵּן בְּכָל מַה דְּאֶצְטְרִיךְ לִיה בְּדָקָא יְאוּת, בְּדִין
מְלֶךְ עֲלָאָה אֶתְחַבֵּר עִמֵּיהּ.

לשון הקודש

מֶלֶךְ לְשָׂדֵה נַעֲבָד, מִי הַמְּלֶךְ? זֶה
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. לְשָׂדֵה נַעֲבָד,
כְּשֶׁהוּא נִתְקַן בְּרָאוּי. וּמְלֶךְ זֶה הַמְּלֶךְ
הַעֲלִיּוֹן שֶׁמִּתְחַבֵּר לְשָׂדֵה כְּשֶׁהוּא נַעֲבָד.
מִי הַשְּׂדֵה? זֶה הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר בְּרַכּוּ ה',
שְׂכָתוּב (בראשית כז) בְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר
בְּרַכּוּ ה'. שְׂכָשֶׁהוּא וְנַעֲשֶׂה נַעֲבָד וְנִתְקַן
בְּכָל מַה שְׁצָרִיךְ לוֹ בְּרָאוּי, אִזּוּ הַמְּלֶךְ
הַעֲלִיּוֹן מִתְחַבֵּר עִמּוֹ.

שְׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה. שְׁתֵּי בְּכָלֵם לֹא נִמְנּוּ
יָמִים וְשָׁנִים כְּמוֹ לְשָׂרָה, וּבְכָלֵם לֹא
כָּתוּב פְּרִשְׁתָּא אַחַת לְבִדָּה כְּמוֹ לְשָׂרָה.
אֲלֵא סוּד הוּא, מְשׁוּם אוֹתָהּ הִדְרָגָה
שְׂכָל הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים שֶׁל אָדָם תְּלוּנִים
בָּהּ (שְׁזוֹ הִיא ה"א הַאֲחֵרוֹנָה).

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ כְּפֹל
הִיא מְלֶךְ לְשָׂדֵה נַעֲבָד. וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ
כְּפֹל הִיא וְדָאֵי, שְׁתֵּי מְשָׁם יוֹצְאוֹת
הַרוּחוֹת וְהַנְּשָׁמוֹת וְתוֹעֵלַת לְעוֹלָם.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מֶלֶךְ לְשָׂדֵה נַעֲבָד. כַּמָּה גְּוֹנֵי
רְזִין עֲלָאִין הָכָא. מֶלֶךְ. דָּא שְׂכִינְתָא דְלֹא
שְׂרִיא כְּבִיתָא לְאַתְתְּקִנָּא בָּהּ אֶלָּא כּוּמְנָא דְאַתְנָסִיב
בַּר נֶשׁ וְאַזְדִּוּג בְּאַנְתִּיהָ לְאַזְדָּא וּלְמַעֲבַד אִיבִין,
וְאַיְהִי אִפִּיקַת נְשֻׁמְתִין לְאַשְׂרָאָה בָּהּ, וּבְגִין כֹּד לְשָׂדֵה
נַעֲבָד וְלֹא לְאַחֲרָא.

דְּבַר אַחַר מֶלֶךְ דָּא אִשָּׁה יִרְאֵת יִי כַּמָּה דְאַתְּ
אָמַר, (משלי לא) אִשָּׁה יִרְאֵת יִי הִיא תִתְהַלֵּל.
לְשָׂדֵה נַעֲבָד דָּא אִשָּׁה זָרָה כַּמָּה דְאַתְּ אָמַר, (משלי ז)
לְשֹׁמְרֵךְ מֵאִשָּׁה זָרָה. בְּגִין דְאַתְּ שְׂדָה וְאַתְּ שְׂדָה.
אִית שְׂדָה דְכָל בְּרַבָּאן וְקַדוּשִׁין בֵּיה שְׂרִיין כַּמָּה
דְאַתְּ אָמַר כְּרִית שְׂדָה אֲשֶׁר בְּרַכּוּ יִי. וְאַתְּ שְׂדָה
דְכָל חִירוּב וּמְסָאָבוּ וְשִׁיעָאָה וְקַטּוּלִין וְקַרְבִּין בֵּיה
שְׂרִיין. וְהֵאֵי מֶלֶךְ זְמַנִּין דְאַיְהוּ נַעֲבָד לְהֵאֵי שְׂדָה

לשון הקודש

היא תתהלל. לשדה נעבד - זו אשה
זרה, כמו שנאמר (שם ז) לשמרך מאשה
זרה. משום שיש שדה ויש שדה. יש
שדה שכל הברכות והקדשות בו
שורות, כמו שנאמר כרית שדה אשר
ברכו ה', ויש שדה שכל הרבן ומאָה
ובליון והרג וקרבות שרונים בו,
והמלך הזה לפעמים שהוא נעבד
לשדה הזו, שכתוב (שם ז) תחת שלוש

רבי אלעזר אמר, מלך לשדה נעבד -
כמה גונים סודות עליונים פאן. מלך -
זו השכינה שאין שורה בבית להתקן
בה אלא בזמן שנשא אדם ומזדוג עם
אשתו להוליד ולעשות פרות, והיא
מוציאה נשמות להשרות בה, ומשום
כך לשדה נעבד ולא לאחר.

דבר אחר, מלך - זו אשה יראת ה',
כמו שנאמר (משלי לא) אשה יראת ה'

דְּכַתִּיב, (משלי ל) תַּחַת שְׁלֹשׁ רִגְזֵה אֶרֶץ (דף קכב ע"ב) וְגו',
 תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ וְגו' וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירָתָהּ.
 וְהָיִי מֶלֶךְ אֶתְכַסֶּיָּא נְהוּרִיָּה וְאֶתְחַשֵּׁף עַד דְּאֶתְדַּפֵּי
 וְאֶתְחַבֵּר לְעִילָא.

וּבְגִין כֶּךָ שְׁעִיר דְּרֵאשׁ חֲדָשׁ, בְּגִין דְּאֶתְפְּרֵשׁ הֵהוּא
 שְׂדֵה מִמְלָכָא קַדִּישָׁא וְלֹא שְׂרִיין בְּהָאֵי שְׂדֵה
 בְּרַכָּאן מִהָאֵי מֶלֶךְ. וְכֵד אִיהוּ נַעֲבֵד לְהָאֵי שְׂדֵה
 כִּדִּין כְּתִיב, (דברים כב) כִּי בַשְּׂדֵה מְצֹאָה וְגו'. כִּי בַשְּׂדֵה
 כְּמָה דְּאֶתְמַר.

תָּא חַזִּי, אֶתְתַּת חַזִּי לְעֵלְמָא אֶתְדַּבְּקַת בְּהָאֵי חַזִּיָּא
 וְאֶטִּיל בַּה זֹהֲמָא. וְגַרְמָא מוֹתָא לְעֵלְמָא
 וְלִבְעֵלָהּ. אֶתְתַּת שְׂרָה וְנַחַתַּת וְסִלְקַת וְלֹא אֶתְדַּבְּקַת
 בֵּיהַ כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר, (בראשית יג) וַיַּעַל אַבְרָם מִמְצָרַיִם
 הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ. אֶתְתַּת נַח לְעֵלְמָא מַה כְּתִיב

לשון הקודש

הוּא, אִזְ כְּתוּב (דברים כב) כִּי בַשְּׂדֵה מְצֹאָה
 וְגו'. כִּי בַשְּׂדֵה, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר.
 בַּא רְאָה, בָּאָה חַזִּיָּה לְעוֹלָם וְנִדְבְּקָה
 בְּנַחֲשׁ חַזִּיָּה, וְהֶטִּיל בַּה זֹהֲמָה, וְגַרְמָה
 מוֹת לְעוֹלָם וְלִבְעֵלָהּ. בָּאָה שְׂרָה וְיִרְדָּה
 וְעֵלְתָה וְלֹא נִדְבְּקָה בּוֹ, כְּמוֹ שְׁנַתְבָּאָר
 (בראשית יג) וַיַּעַל אַבְרָם מִמְצָרַיִם הוּא
 וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ. בַּא נַח לְעוֹלָם,

רִגְזֵה אֶרֶץ וְגו' תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלֹךְ וְגו'
 וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבִירָתָהּ. וְהֶמְלֵךְ הוּא
 מִתְכַּסֶּה אִוְרוֹ וְנַחֲשֵׁף עַד שְׁנַתְבָּאָר
 וּמִתְחַבֵּר לְמַעְלָה.
 וּמִשׁוּם כֶּךָ הַשְּׁעִיר שֶׁל רֵאשׁ חֲדָשׁ,
 מִשׁוּם שְׁנַתְבָּרַד הַשְּׂדֵה הֵהוּא מִן הַמֶּלֶךְ
 הַקְּדוּשׁ וְלֹא שׁוֹרֹת בַּשְּׂדֵה הוּא בְּרַכּוֹת
 מִן הַמֶּלֶךְ הַזֶּה. וְכִשְׁהוּא נַעֲבֵד לַשְּׂדֵה

וַיֵּשֶׁתּ מִן הַיּוֹן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל וְגו' (בראשית ט)

וּבְגִין דְּאַבְרָהָם וְשָׂרָה לֹא אֶתְדַבְּקוּ בֵּיהּ, בְּגִין כַּד שָׂרָה זָכְתָה לְחַיִּין עֲלָאִין לָהּ וּלְבַעֲלָהּ וּלְבַנְתָּהּ בְּתַרְאָה הָדָא הוּא דְכְּתִיב (ישעיה נא) הַבִּיטוּ אֶל צוּר חוֹצְבֹתֵם וְאֶל מַקְבַּת בּוֹר נּוֹקְרֹתֵם. וְעַל דָּא וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה דְזָכְתָה בְּהוּ בְּכֻלְהוּ, וְלֹא כְּתִיב בְּכֻלְהוּ גַּם וַיְהִיו חַיֵּי חוּהָ, וְכֵן בְּכֻלָּא, הִיא אֶתְדַבְּקַת בְּחַיִּין, וְעַל דָּא דִּילָהּ תּוּז חַיִּין:

תּוֹסַפְתָּא

זָכְרָה אִיהוּ מָאן דְּאֶזְעִיר גְּרַמִּיָּה בְּהַאי עֲלָמָא. כַּמָּה אִיהוּ רַב וְעֲלָאָה בְּהַהוּא עֲלָמָא. וְהָכִי פִתַּח רַב מְתִיבְתָּא מָאן דְּאִיהוּ זְעִיר אִיהוּ רַב. מָאן דְּאִיהוּ רַב אִיהוּ זְעִיר. דְּכְּתִיב וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה וְגו' מָאָה דְּאִיהוּ חוֹשְׁבֵן רַב כְּתִיב בֵּיהּ שָׁנָה, זְעִירוּ דְשָׁנִין חַד אֶזְעִיר לִיהּ. שְׁבַע דְּאִיהוּ חוֹשְׁבֵן זְעִיר אֶסְגִּי לִיהּ וְרַבִּי לִיהּ דְּכְּתִיב שָׁנִים.

לשון הקודש

מה כתוב? (שם ט) וַיֵּשֶׁתּ מִן הַיּוֹן וַיִּשְׁכַּר וַיִּתְגַּל וְגו'.

החיים.
תּוֹסַפְתָּא

אֲשֵׁרִי מִי שְׁמַקְטִין אֶת עַצְמוּ בְּעוֹלָם. כַּמָּה הוּא גְּדוֹל וְעֲלִיּוֹן בְּעוֹלָם הַהוּא. וְכַד פִּתַּח רַאשׁ הַיְשִׁיבָה: מִי שְׁהוּא קָטָן - הוּא גְּדוֹל. מִי שְׁהוּא גְּדוֹל - הוּא קָטָן. שְׁכַתּוּב וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה וְגו'. מָאָה שְׁהוּא חֲשָׁבֹן גְּדוֹל, כְּתוּב בּוּ שָׁנָה. קָטָן הַשָּׁנִים אֶחָד הַקָּטָן אוֹתוֹ. שְׁבַע שְׁהוּא חֲשָׁבֹן קָטָן, הַגְּדוֹל אוֹתוֹ וְרַבָּה אוֹתוֹ,

וּמִשּׁוּם שְׁאַבְרָהָם וְשָׂרָה לֹא נִדְבְּקוּ בּוּ, מִשּׁוּם כַּד זָכְתָה לְחַיִּים עֲלִיּוֹנִים לָהּ וּלְבַעֲלָהּ וּלְבַנְתָּהּ אַחֲרֶיהָ. זְהוּ שְׁכַתּוּב (ישעיה נא) הַבִּיטוּ אֶל צוּר חוֹצְבֹתֵם וְאֶל מַקְבַּת בּוֹר נּוֹקְרֹתֵם. וְעַל כֵּן וַיְהִיו חַיֵּי שָׂרָה, שְׁזָכְתָה בְּהֵם בְּכֻלָּם. וְלֹא כְּתוּב בְּכָל הַנְּשִׁים וַיְהִיו חַיֵּי חוּהָ, וְכֵן בְּכֻלָּם. הִיא נִדְבְּקָה בְּחַיִּים, וְעַל כֵּן שָׁלָה הִיו